

om de ærede Forslagsstillere ikke i visse Maader arbejde mod deres egen Anskuelse ved at forlange denne Frist forlænget, derved ligesom give den hele Reform en Udsættelse og saaledes maaffee berøve den Noget af den bestemte Charakter, den bør have, for at kunne paavirke begge Parter. Medens jeg derfor meget oprigtigt anerkjender den Velvillie, som de ærede Forslagsstillere nære for Sagen i det Hele, og den Velvillie, der aabenbart ogsaa ligger til Grund for de stillede Forslag, maa jeg dog tilstaae, at jeg af de forskjelligste Hensyn troer, at det efter den hele foreliggende Stilling vilde være det Unseligste for Sagen, om disse Forslag ikke være fremkomne. Jeg agter at stemme mod dem.

Drejer: Det er ganske rigtigt, som den sidste ærede Taler yttrede, at det, Endringsforslaget gaaer ud paa, jo egentlig er tilsyneladende et blot Tidsspørgsmaal; men jeg troer, at, om det ogsaa er et Tidsspørgsmaal, saa er det dog et Spørgsmaal, der er af væsentlig Betydning for Sagen selv, og jeg troer, at, hvis Thinget vilde gaae ind paa den Tidudsættelse, som Endringsforslaget gaaer ud paa, vilde dette maaffee være et reelt Gode for Loven og Noget, der kunde give idetmindste et Gran af Haab om, at Loven vilde blive modtagen med Velvillie der, hvor det ganske vist maa ønskes, at den bliver modtagen med Velvillie og Imødekommen. Tænker jeg mig det vistnok noget usandsynlige Tilfælde, at det foreliggende Lovforslag blev ophøiet til Lov, hvis det udgik fra den hele Rigsdag med en betydelig Majoritet, saa forekommer det mig, at den foreslaaede Udsættelse i den Tid, da Loven skal begynde at virke og at fuldende sin Virksomhed, vilde være særdeles heldig for Gjennemførelsen. Kommer Loven ud i den Form, hvori Forslaget nu foreligger, saa kan jo vistnok Ingen dølge for sig selv, at den af endeel Medborgere, navnlig Indehaverne af de paagældende Interesser, vil blive modtagen med en meget afficeret Sindstemning, ja, af enkelte maaffee med en vis oprørt Stemning. Der vilde imidlertid ved Udsættelsen af den Tid, da Loven skulde begynde at virke, være en Leilighed for de Paagældende til at be-

tænke sig, til at dæmpe det Oprørte, om jeg maa bruge det Udtryk, i deres Stemning, at bringe ogsaa andre Betragtninger end den mere eensidige til Betydning og Virksomhed hos sig selv; det vilde maaffee, naar der hengik nogen Tid, gaae op for de Medborgere, til hvem jeg sigter, at det eneste Rigtige, Sagen betragtet selv blot fra deres Standpunkt, var at benytte den givne Frist til Forsøg paa ved egen Virksomhed at bringe det derhen, at Loven for deres Bedkommende blev aldeles betydningsløs, nemlig ved af al Kraft og Iver at virke til, at det, som alle Parter ansee for det Unseligste, frivillige Overenskomster, bliver det, hvorved Fæste- og Selveiendoms-spørgsmaalet afgjøres, og det er overhovedet ingenlunde ligegyldigt, hvilken Stemning en Lov fremkalder hos de Mennesker, hvis Interesser den under Anvendelsen kommer til at berøre. Det er ingenlunde ligegyldigt, thi under Udførelsen af de Foranstaltninger, som Loven foreskriver i Henseende til de paagældende Forhold, vil det have Meget at betyde, vil det vanskeliggjøre eller lette Ordningen, efter som Parterne staae enten i høj Grad afficerede mod hinanden, eller med rolig Sindstemning og som Herrer over det, der i Enhvers Indre kan virke forstyrrende paa Harmonien og paa Betragtningen af det hele Forhold. Tænker jeg mig paa den anden Side, at der, hvad der vel maa være det Sandsynligste, ikke udkommer nogen Lov i den Form som det foreliggende Forslag, om dette end vedtages med en betydelig Majoritet af hele Rigsdagen, saa vilde desuagtet Endringsforslaget og den dertil foreslaaede Udsættelse af Tidfristen ikke være uden Betydning. Jeg gaaer ud fra, at Regjeringen, om den end ikke kan gaae ind paa en Lov af det Indhold, som er foreslaaet, dog sikkert ikke kan have opgivet det hele Spørgsmaal, og da maa det være af Bigtighed for Regjeringen at have modtaget et tydeligt Bevis paa, at det er Rigsdagen saa meget at gjøre om Sagen selv, at den betragter Tidsspørgsmaalet som noget Underordnet, som Noget, der ikke lægges afgjørende Vægt paa, naar man dermed kan bidrage til at lette Gjennemførelsen af Sagen selv. Overalt er det efter min Mening ikke det, det kommer an paa, om